

نظام تربیتی اسلام (بر اساس قرآن - روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))

مؤلفین:

فاطمہ السادات ساداتی ولہ مؤؤث

عبدالعلی محمدی

فاطمہ رمدانی

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
فصل اول: مفهوم‌شناسی در باب تربیت.....	۹
مقدمه.....	۹
مراد از تربیت در اسلام.....	۱۱
تمثیل تراث.....	۲۰
تمثیل تربیت در قرآن.....	۲۱
فصل دوم: اهداف تربیتی.....	۲۷
مقدمه.....	۲۷
اهداف غایی.....	۲۹
رابطه‌ی اهداف غایی با یددنگ.....	۳۶
فصل سوم: مراحل تربیت.....	۳۹
طرحی در باب مراحل تربیت.....	۳۹
اصل سبقت و روش تکلیف در غایت وسع.....	۶۲
فصل چهارم: تربیت و اقسام آن.....	۶۵
تربیت و اقسام آن.....	۶۵
عوامل تربیت.....	۶۶
تربیت بدنی.....	۶۸
لزوم تعدیل غرائز و آثار سوء آزادی در ارضاء آن.....	۷۰
تعدیل غرایز، سرکوبی آن‌ها نیست.....	۷۲
کیفیت تعدیل غرائز کودک.....	۷۵
بازگشت به مسأله تعدیل غرائز.....	۷۶
تربیت عقل.....	۷۹
تربیت روح.....	۸۶
تربیت هماهنگ.....	۸۸
فصل پنجم: دین و نقش آن در تعلیم و تربیت.....	۹۳

- ۹۳..... دین چیست؟
- ۹۴..... تعریف اصطلاحی دین
- ۹۸..... حقیقت دین را چگونه می‌توان شناخت.....
- ۱۰۳..... نیاز بشر به دین و ایمان در تعلیم و تربیت.....
- ۱۰۸..... دین - یا - نیاز فطری بشر.....
- ۱۰۹..... تمدن و علل نارسایی آن در تربیت.....
- ۱۱۰..... هدف علوم و فنون مادی در تربیت.....
- ۱۱۳..... هدف شایع طریقه و هنر در تربیت.....
- ۱۱۶..... دین دین رهگذر چه وظیفه‌ای دارد؟.....
- ۱۲۰..... منابع.....

پیشگفتار

انسان عامل شناخت و خود نیز موضوع شناخت است. رشته‌ای که موضوع آن انسان است علوم انسانی است. به دلیل پیچیدگی‌های انسان علوم انسانی نمی‌تواند تبیین جامع و دقیقی از ماهیت انسان و نسبت او با جهان هستی ارائه دهد. این علوم براساس جهان‌بینی حاکم بر جامعه و به طور مشخص‌تر جهان‌بینی متخصصان تعریف و توصیف می‌شود. علوم تربیتی، که شاخه‌ای از علوم انسانی است، متأثر از فلسفه حاکم بر جامعه‌ای است که در آن نظریه‌های تربیتی رشد یافته است. بنابراین علوم تربیتی در کشورهای غربی و اسلامی ساختار و محتوای مشابهی ندارد. در اسلام بر دو بعد فیزیکی و معنوی تأکید می‌شود در حالی که در غرب معنویت نقش محوری ندارد و محور اصلی علوم تربیتی انسان‌شناسی است و به همین دلیل در شناخت یادگیرنده در فرایند تعلیم و تربیت تأکید می‌شود. شناخت انسان توسط خود انسان با محدودیتی جدی همراه است؛ زیرا مخلوق نمی‌تواند به اندازه خالق در شناخت خویش مؤثر باشد به همین جهت مراجعه به متون اسلامی مانند قرآن می‌تواند تصویر دقیق‌تری از انسان را به ما پیش گذارد. راه خداشناسی، که کمال انسان در تعلیم و تربیت اسلامی است، از طریق انسان‌شناسی حاصل می‌شود. صفاتی مانند کرامت انسانی، فطرت، تعقل و مسئولیت‌پذیری نمونه‌ای از اوصاف انسان در جهان‌بینی دینی است. البته این به معنی نفی یافته‌های بشری در تبیین عوامل تربیتی نیست. متأسفانه در انتخاب مطالب کتاب مجبور به گزینش شده، نتوانسته‌ایم تمام موضوعاتی را که مورد توجه مؤلفین این کتاب است، مطرح گردد. با این‌همه سعی شده است که ما با این کتاب محفوظ و پیگیری شود. لذا از دانشجویان عزیز، همکاران گرامی و خوانندگان سرمد است. ما داریم که با رهنمودهای ارزشمند خود، ما را در جهت رفع نقایص احتمالی یاری نمایند تا در چاپ بعدی کتاب مورد استفاده قرار گیرند.

به شادی و خرمی

فاطمه السادات ساداتی وله موزوئی

عبدالعلی محمدی

فاطمه رمدانی

تابستان ۱۳۹۸